

Technical University of Denmark

Alkohol og andre stoffer hos bilister. Stor uheldsrisiko ved promillekørsel Resultater fra et EU-forskningsprogram DRUID

Bernhoft, Inger Marie

Published in:
Nyhedsbrev om Ulykkesforskning & Forebyggelse

Publication date:
2011

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Bernhoft, I. M. (2011). Alkohol og andre stoffer hos bilister. Stor uheldsrisiko ved promillekørsel: Resultater fra et EU-forskningsprogram DRUID. Nyhedsbrev om Ulykkesforskning & Forebyggelse, 12(37), 6-7.

DTU Library
Technical Information Center of Denmark

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Alkohol og andre stoffer hos bilister

Det omfattende EU-forskningsprogram DRUID (Driving under the Influence of Alcohol, Drugs and Medicines) er netop afsluttet. Institut for Transport på Danmarks Tekniske Universitet og Retskemisk afdeling, Retsmedicinsk Institut på Københavns Universitet var de danske partnere i projektet, hvor der i alt deltog 37 partnere europæiske institutter. Ét af formålene med DRUID var at afdække forekomsten af alkohol og andre psykoaktive stoffer (rusmidler såvel som medicin) hos bilister i trafikken og i færdselsuheld.

Der blev indsamlet blodprøver fra 840 alvorligt tilskadekomne bilister i Danmark. Der blev desuden indsamlet spytp prøver fra 3002 stikprøvekontroller af bilister på danske veje. Prøverne blev analyseret på Københavns Universitet. Prøverne var betragtet positive for et stof, hvis koncentrationen oversteg en i projektet fastsat grænseværdi. For alkohol var grænseværdien 0,1 promille.

Tilskadekomne bilister

Undersøgelsen blev gennemført på hospitalerne i Odense, Kolding, Vejle, Viborg og Ålborg og var baseret på anonyme blodprøver fra bilister, der blev indbragt til hospitalerne fra færdselsuheld i perioden oktober 2008 - marts 2010. Blodprøverne blev taget som led i de blodprøver, der rutinemæssigt tages i forbindelse med behandlingen og de blev analyseret for alkohol og 21 misbrugs- og lægemiddelstoffer samt enkelte omdannelsesprodukter (metabolitter).

Alkohol alene eller alkohol sammen med én eller flere stofgrupper var til stede hos knap 20 % af de alvorligt tilskadekomne bilister og for størstedelen over promillegrænsen. I alt var 30,5 % af bilisterne på hospitalerne positive for én eller flere af stofgrupper. Blandt medicin alene var forekomsten højest for medicinske opioider (2,5 %) efterfulgt af benzodiazepiner (1,6 %). For de narkotiske stoffer alene var forekomsten højest for hash (1,8 %) efterfulgt af amfetamin (1,1 %). I alt var 41,6 % af de tilskadekomne i enuehald positive for stoffer, heraf 30 % for alkohol alene eller alkohol sammen med andre stoffer. For bilister i flerpartsuheld var det 19 %, heraf knap 9 % for alkohol alene eller alkohol sammen med andre stoffer. Forekomsten af stoffer var mere end dobbelt så stor hos de tilskadekomne mænd som hos de tilskadekomne kvinder. For begge køn var forekomsten størst hos aldersgruppen 25-34 år. Illegale stoffer blev fundet hos både mænd og kvinder i alderen op til 49 år, mens medicin blev fundet hos alle aldersgrupper. Forekomsten af alkohol var størst i weekenden, mens den for alle andre stoffer var størst på hverdage.

Bilister i trafikken

Undersøgelsen af forekomsten af alkohol og andre psykoaktive stoffer hos tilfældigt udvalgte bilister i trafikken blev gennemført i perioden marts 2009 – maj 2010 i samarbejde med Nordjyllands Politi, Sydøstjyllands Politi og Midt- og Vestsjællands Politi, der standsede bilisterne og målte deres alkoholpromille ved hjælp af et alkometer. Personale fra DTU indsamlede derefter anonyme spytprøver fra bilisterne. Der blev indsamlet prøver forskellige steder i landet, på forskellige tidspunkter af døgnet og ugen samt på forskellige vejtyper og de blev analyseret for de samme stoffer som blodprøverne fra hospitalerne.

Alkohol forekom i alt hos 2,5 % af bilisterne i trafikken, men oftest i en koncentration under den danske promillegrænse på 0,5. Kun 0,02 % af bilisterne, hovedsageligt mænd under 35 år, havde en promille på 1,2 og derover. Samlet kørte ca. 0,5 % af bilisterne med alkohol over den tilladte grænse. Narkotika i form af amfetaminer forekom hos 0,02 % af bilisterne og hash hos 0,20 %, hovedsageligt hos de mandlige bilister under 35 år. Kokain og ulovlige opiater optrådte ikke alene. Kørsel med medicin var hyppigere med 1,5 % positive bilister, heraf halvdelen med smertestillende medicin. Kombinationer af alkohol og stoffer forekom sjældent. Forekomsten på 0,10 % for kombinationen alkohol og stoffer omfattede kun fem prøver, hvoraf én også var positiv for kokain, én for hash, to for benzodiazepiner og én for medicinske opiater. Endelig var én prøve positiv for amfetaminer og hash og én prøve positiv for kokain og hash. Nerve/sovemedicin var lige hyppigt til stede hos mænd og kvinder, mens smertestillende medicin var væsentlig hyppigere hos kvinderne. Hverken om natten på hverdage eller weekender blev der fundet alkohol i koncentrationer på 0,8 ‰ og derover. Generelt sås den højeste forekomst af stoffer, især hash og smertestillende medicin på weekendnætter.

Konklusion

Resultaterne viser, at alkohol var væsentlig hyppigere til stede hos alvorligt tilskadede bilister i forhold til medicin og narkotika, hvorimod forekomsten hos bilister i trafikken var delt ligeligt mellem alkohol og andre stoffer. Den høje forekomst af ulovlige alkoholpromiller hos de alvorligt tilskadede bilister i forhold til bilisterne i trafikken indikerer, at der er en stor uheldsrisiko ved kørsel med ulovlige alkoholpromiller.

Hovedresultater

Stofgruppe	Forekomst blandt alvorligt tilskadede bilister (%) (840 undersøgte bilister)	Forekomst blandt bilister i trafikken (%) (3002 undersøgte bilister)
Kun én stofgruppe		
Alkohol (0,1-0,5 ‰) tilladt	1,78	2,05
Alkohol (>0,5 ‰) ulovligt	13,57	0,48
Amfetaminer inkl. ecstasy	1,07	0,02
Kokain	0,12	-
Hash	0,60	0,20
Ulovlige opiater	0,12	-
Benzodiazepiner	1,55	0,47
Anden sovemedicin (Z-stoffer)	0,48	0,32
Smertestillende medicin	2,50	0,79

Flere stofgrupper		
Alkohol+andre stoffer	4,29	0,10
Kombination af flere stoffer	2,74	0,06

Se rapporterne fra disse undersøgelser på www.druid-project.eu, Deliverables List, Work Package 2 – Epidemiological studies:

http://www.druid-project.eu/cln_031/nn_107548/Druid/EN/deliverables-list/downloads/Deliverable_2_2_3_Part1,templateId=raw,property=publicationFile.pdf/Deliverable_2_2_3_Part1.pdf

http://www.druid-project.eu/cln_031/nn_107548/Druid/EN/deliverables-list/downloads/Deliverable_2_2_3_Part2,templateId=raw,property=publicationFile.pdf/Deliverable_2_2_3_Part2.pdf

http://www.druid-project.eu/cln_031/nn_107548/Druid/EN/deliverables-list/downloads/Deliverable_2_2_5,templateId=raw,property=publicationFile.pdf/Deliverable_2_2_5.pdf

Rapporterne indeholder resultater fra tilsvarende undersøgelser i et stort antal europæiske lande.